

MOSKONA

(MOSKONA)

De naam waarmede deze stam zich zelf aanduidt, is vermoedelijk Mos-konna of Mos-kena. Mos betekent: mensen, getuige de in de Manokwari (!) opgetekende Mejach-termen voor Manikion en Hattam resp. Mos-soo en Mos-sjèn. /

Bergh tekende in Oost-Mios eveneens de naam Mos-soo op voor de Manikion van de boven-Wasian. Schultz meldt uit het Sibena-gebied (Mekenjoemdi) de naam Mo-roem, waarmede volgens hem de noordelijk van Mekenjoemdi woonachtige bevolking wordt aangeduid, die de schakel vormt tussen deze plaats en de Kebar-vlakte. Het lijkt mij waarschijnlijk dat Moroem een aanduiding is van de Kebar-bevolking zelve, aangezien de Manikion deze Nèn-strom noemt. Mogelijk is de s in Mos een infix.

- Pouver 1958(1999):43-44.

De term Mos-konna werd door Bergh in Oost-Mios opgetekend in de samenstelling Mos-konna-ogwa, d.i. de term waarmede men in Oost-Mios zijn eigen taal (ogwa) aanduidt.

De term Mos-kena werd mij door Mejach-informanten te Manokwari genoemd als aanduiding voor de mensen van boven-Sibena (route Shultz)!

- Pouver 1958(1999):44.

Het gebruiken van gelijkuidende groepsnamen door informanten uit de noordelijke en de zuidelijke Vogelkop, doet reeds vermoeden dat de informanten tot dezelfde bevolkingsgroep behoren. Dit vermoeden wordt versterkt door het feit, dat de Manikion van de Anggi-meren een zelfde term gebruiken ter aanduiding van de Mejach- aan de boven-Wariori als de Manikion van boven-Mogoi en boven-Wasian voor de bewoners van Sibena en boven-Sibena (b.v. de nederzetting Meibtji). Deze term luidt sòna (zuidelijk dialect) of sena dan wel sana (Anggi-dialect).

- Pouver 1958(1999):44.

Wij mogen dus op grond van bovengenoemde gegevens aannemen, dat / het stamgebied van de Moskonna of Moskena zich in de oostelijke Vogelkop uitstrekt van Noord tot Zuid. De grens tussen Manikion en Moskena verloopt van noord tot zuid ongeveer langs de Wariori, Wasirawi, Mejach, verder door de nederzettingen Testega Amerika, Toekwenville, Toemoura (alle drie gemengd), Djom (Manikion), Bomoj (Manikion), dan naar het zuidwesten langs Mojerkwa (Moskena), Memnjerbi (gemengd), Bòhò (Moskonna), en Mogoi (gemengd).

Het is in dit opzicht opmerkelijk dat de route van de Anggi-meren naar Wasian loopt over Limom-Toehoegani, Manikion-nederzettingen vlak ten oosten van Testega-Amerika, daarna oostelijk van Toekwenville en Toemoura naar het zuiden, en vervolgens in zuid-westelijke richting lands de Toe-hoeiba (uitdrukkelijk genoemd) naar Wasian. Deze route werd gelopen

door o.m. het dorps hoofd van Teigehé (Anggi-Manikion) diens zu.ma. de kepala besar van Imbaj (Anggi-Hattam), in gezelschap van het dorps hoofd van Wasian, dat hen van de Anggi-meren was komen halen. Het dorps hoofd van Wasian werd va.zu.zo. van het dorps hoofd van Tigehé genoemd. Ook kwam eens het dorps hoofd van Djom, Manikion van Tigehé voor werkzaamheden in Wasian halen.

- Pouwer 1958(1999):44-45.

*

Dorpen (huizen) ...
Westzijde van Noord-Bintoeni
taal: Sona-miri
Boho
Djagiro
Meninggo
Meretei-baroe
Idjahabra (Mambra)
Merasinet
Soebaurira
Maoetka
Meijerkwa
Memnjerbi
Igèhinom
Mesi
Kabisena
Mèrièb
Mejèsé
Merifem
Meigra
Masiéta
Anatjera (Merenontjema)
Mosotofeb
Mermei
Mendesé
Menggerba
Masi
Mogrons
Meretei
Mohosidja
Mamanek
Morkeseb
Jakatoero
Maroeroe
Meri
/
Idjoema
Marmedok
Mostedok
Meriokifeb
Irahima
Movereken

Mahafi
Mesefa
Merokoi
Merombi
Mejokoes
Meriokoedjifeb
Merinefef
Medesosmi
Meserka
Mewekesta
Mosoemer
Medjekim
Mosoisa

- Bergh 1958(1999):89-90.

Het is thans m.i. niet te gewaagd om de gehele Mantioen-bevolking van Noord-Bintoeni te verdelen in twee grote groepen. Volgens de geografische ligging kan men spreken van een oostelijke en een westelijke bevolkingsgroep; de oostelijke spreekt de Soow-taal (of Mossoow-taal) en westelijke de Moskona-taal (of Sona-taal).

Zij zullen hier verder worden aangeduid met: Soow-groep en Moskona-groep.

De Soow-groep omvat:

a) de dorpen van het Steenkolse.
b) de Moetoeri-streek en de dorpen ten Noorden daarvan (de Aimau-streek),
c) Wasian en de geheel Oostzijde van de bovenloop van de Tjoehokkorivier.

d) een aantal dorpen aan de Westzijde van de Tjoehokko. /

De Moskona-groep omvat:

a) de streek ten Westen van de Meij-Os (Meij = rivier of water), met de dorpen Mesi en Meninggo.

b) de streek direct ten Oosten van de Meij-Os.

- Bergh 1958(1999):90-91.

Oostzijde van Noord-Bintoeni: Soow-groep.

Naam voor eigen taal - soow(k)-miri

Naam voor de taal van
de Moskona-groep - sonna-miri

Westzijde van Noord-Bintoeni: Moskona-groep.

Naam voor eigen taal - moskona-ogwa

Naam voor de taal van
de Soow-groep - mossoow-ogwa

Het is mij onbekend, of de achtervoegsels "miri" en "ogwa" de juiste aanduidingen zijn voor "taal", of dat ze iets anders betekenen.

- Bergh 1958(1999):91.

Verder worden de mensen van Oost- en West-Meij-Os (de

Moskona-groep) door de Soow-groep ook wel aangeduid met "Mandjegwiri" of "Mandjoegari" en hun taal met / "Mandjoega-miri".

Imorkom, het broegere dorpshef van Irakima (West-Meij-Os), vertelde mij te Meninggo dat hij de mensen van Mokta en Meikeinomi (hier wordt bedoeld het dorp dat Schul[t]z aangeeft met Mekenjoemdi) aanduidt met "modok" of "Modjioka". Andersom zouden de mensen van Mokta en Meikeinomi zijn groep de naam "Mokoidja" geven.

Verder noemde Imorkom alle mensen die in het Zuiden en Oosten wonen "Mosoea", hetgeen waarschijnlijk hetzelfde is als "Mossoow".

- Berghe 1958(1999):91-92.

In de eerder genoemde 10 dorpen van het overgangsgebied wordt, naar men beweert, noch het zuivere Soow, noch het zuivere Sona gesproken. Men kan zich daar schijnbaar verstaanbaar maken in beide talen. Informanten uit Areisoem noemden de taal van die dorpen dan ook "sona-soow", terwijl de Mantioenagent Manden daarvoor gebruikte "sibena-soow" - dit komt overeen met de gegevens van Schultz, die de mensen van het Meij-Os-gebied ook "Sibena-mensen" noemt.

Mijn informanten uit Majado qualificeerden de taal van Oost- en West-Meij-Os als "het moegelijke sona" (sona-berat of sona-dalam).

De taal van Meijerkwa noemden zij daarantegen "sona-enteng".

De taal van Majado, Manofi en ook Mogoi schijnt meer over te hellen naar de Soow-taal, terwijl vie dan Boho, Djagiro, Idjababra, Maoetka, Meijerkwa, Memnjerbi en Igèhinom meet neigt naar de Sona-taal.

Tenslotte spreken, volgens informanten uit Wasian en Areisoem, de mensen van het Aimau-gebied wel het ware Soow, maar toch op een iets andere manier.

Waarschijnlijk dus een dialectisch verschil. Moelijkheden bij onderlinge contacten schijnt dat verschil niet op te leveren.

- Bergh 1958(1999):92.

*

[MENINGGO included in new MOSKONA]

- Wurm & Hattori 1981, Map 2.

*

(Meninggo; Sabena; Meyah)

6,000

LOC: Southeast Bird's Head, west of Mantion language, northern half of Kecamatan Merdei

- Silzer & Clouse 1991:66.

*

[map]

Merdei

- Gravelle 1992:18.

*

Moskona: spoken west of Meah, in East Bird's Head.

- Comrie 1992g:387.

Moskona: spoken in the southeast part of Bird's Head, Irian Jaya. Also called Sabena, Meninggo, or Meningo.

- Comrie 1992vv:240.

*

Southeast Bird's Head, west of Meah and Mantion. ... 68% lexical similarity with Meah. Also related to Mantion. ...

- Grimes 1992:578.

MOSKONA (SABENA, MENINGGO, MENINGO) ... 8,000 (1996 G. Gravelle SIL). Southeast Bird's Head, south of Meyah and west of Manikion. ... 68% lexical similarity with Meyah. Also related to Manikion. ...

- Grimes 1996.

MOSKONA (SABENA, MENINGGO, MENINGO) ... 8,000 (1996 G. Gravelle SIL). Southeast Bird's Head, south of Meyah and west of Manikion. Linguistic affiliation: East Bird's Head, Meax. 85% lexical similarity with Meyah. Also related to Manikion.

- Grimes 2000.

*

... the Kebar, in referring to the Meax, make a distinction between South Meax (Miun, Etskebi, and Anason) and East Meax (Andèr), but the Meax themselves refer to these groups as 'Meachir', Meax-groups, which are once again distinguished by both the Kebar and the Meax from the more southerly Moskona (Ajiwu, respectively Moskonèr; idem 1985). ...

- Miedema 1997:5.

*

... Moskona (about 6,000 speakers), which is closely related to Meyah. Moskona is spoken around Merdey. ...

- Reesink 2002:183.

*

(MENINGGO)

The [Meax] family has two member languages: Meax in the north, and Meni_go in the Steenkool area in the south. They share about 65% cognates. The two languages are separated by a large tract of rough mountain country, and it is possible that other languages belonging to the family are spoken in this area.

The total number of speakers is about 4,000.

- Voorhoeve 1975d:867.

? [speakers]

Dialects: ?

Villages: ?
- Voorhoeve 1975f:50.

Meninggo

LOC: Southeast Bird's Head, west of Manton
- Silzer & Heikkinen 1984:62.

* * *

MOSKONA (own name)	Berghe 1958(1999)
MOSKONA	Miedema 1984, 1997
MOSKONA -- d of MEAX	Miedema & Welling 1985
MOSKONA	6,000 Meax (Silzer & Clouse
MOSKONA	East Bird's Head (Comrie 1992g)
MOSKONA	Meax (Grimes 1992)
MOSKONA	8,000 Meax (Grimes 1996, 2000)
MOSKONA -- d of MEYAH	Reesink 2001 Ts
MOSKONA	6,000 Reesink 2002
MOS-KENA = MOS-KONNA (own name)	Pouwer 1958(1999)
MOS-KONNA (own name)	Pouwer 1958(1999)
MOSKONĒR = MOSKONA (Meax name)	Miedema & Welling 1985
MOSKONA, EAST -- d of MEAX	Voorhoeve 1989
MOSKONA, WEST -- d of MEAX	Voorhoeve 1989
AJIWU = MOSKONA (Kebar name)	Miedema & Welling 1985
AJIWU -- SOUTHERN MOSKONA	Miedema 1997
MENINGGO	500 Meax (Wurm & Hattori
MENINGGO	Meax (Silzer & Heikkinen 1984)
MENINGGO = MOSKONA	Silzer & Clouse 1991; Comrie
MENINGGO = MOSKONA	Comrie 1992vv; Grimes 1996, 2000
MERDEY = MOSKONA	Miedema 1984
MEYAH = MOSKONA	Silzer & Clouse 1991
MOSSOOW = MOSKONA (SOOW name)	Berghe 1958(1999)
SABENA = MOSKONA	Silzer & Clouse 1991; Comrie
SONA = MOSKONA	Berghe 1958a(1999)
Anatjera -- SONA	Berghe 1958(1999)
Boho -- SONA	Berghe 1958(1999)
Bòhò -- MOSKONNA	Pouwer 1958(1999)
Djagiro -- SONA	Berghe 1958(1999)
Idjahabra -- SONA	Berghe 1958(1999)
Idjoema -- SONA	Berghe 1958(1999)
Igèhinom -- SONA	Berghe 1958(1999)

Irahima -- SONA	Berghe 1958(1999)
Jakatoero -- SONA	Berghe 1958(1999)
Kabisena -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mahafi -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mamanek -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mambra = Idjahabra -- SONA	Berghe 1958(1999)
MANTIOEN -- SOOW/MOSKONA	Berghe 1958(1999)
Maoetka -- SONA	Berghe 1958(1999)
Marmedok -- SONA	Berghe 1958(1999)
Maroeroe -- SONA	Berghe 1958(1999)
Masi -- SONA	Berghe 1958(1999)
Masiéta -- SONA	Berghe 1958(1999)
Medesosmi -- SONA	Berghe 1958(1999)
Medjekim -- SONA	Berghe 1958(1999)
Meigra -- SONA	Berghe 1958(1999)
Meyerga -- MOSKONA	Silzer & Clouse 1991
Meijerkwa -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mejèsé -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mejokoes -- SONA	Berghe 1958(1999)
Memnjerbi -- SONA	Berghe 1958(1999)
Memnjerbi -- MANIKION/ MOSKONNA	Pouwer 1958(1999)
Mendesé -- SONA	Berghe 1958(1999)
Menggerba -- SONA	Berghe 1958(1999)
Meninggo -- SONA	Berghe 1958(1999)
Merasinet -- SONA	Berghe 1958(1999)

Merdei -- MOSKONA	Gravelle 1992
Merdey -- MOSKONA	Silzer & Clouse 1991, Reesink 2002
Merentontjema = Anatjera -- SONA	Berghe 1958(1999)
Meretei -- SONA	Berghe 1958(1999)
Meretei-baroe -- SONA	Berghe 1958(1999)
Meri -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mèrièb -- SONA	Berghe 1958(1999)
Merifem -- SONA	Berghe 1958(1999)
Merinefef -- SONA	Berghe 1958(1999)
Meriokifeb -- SONA	Berghe 1958(1999)
Meriokoedjifeb -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mermei -- SONA	Berghe 1958(1999)
Merokoi -- SONA	Berghe 1958(1999)
Merombi -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mesefa -- SONA	Berghe 1958(1999)
Meserka -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mesi -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mewekesta -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mogoi -- STEENKOOL dist	Maurenbrecher 1953(1993)
Mogoi -- MANIKION/MOSKONNA	Pouwer 1958(1999)
Mogrons -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mohosidja -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mojerkwa -- MOSKENA	Pouwer 1958(1999)
Morkeseb -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mosoemer -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mosoisa -- SONA	Berghe 1958(1999)

Mosotofeb -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mostedok -- SONA	Berghe 1958(1999)
Mouyeba -- MOSKONA	Silzer & Clouse 1991
Movereken -- SONA	Berghe 1958(1999)
Soebaurira -- SONA	Berghe 1958(1999)
Testega Amerika -- MANIKION/ MOSKONNA	Pouwer 1958(1999)
Toekwenville -- MANIKION/ MOSKONNA	Pouwer 1958(1999)
Toemoura -- MANIKION/ MOSKONNA	Pouwer 1958(1999)

* * * * *